

IZ SONČNE ZAMBIJE

S POZDRAVI OB PRAZNIKI

— misijonarji

BARICA ROUS MED NAMI

Desetega septembra smo jo pozdravili na lusškem letališču. Dve leti smo si dopisovali, urejali dokumente, "upali in se bali", končno so te težave za nami in Barica je že sredi svojih gobavcev v Liteti, v največjem gobavskem naselju in bolnici za gobavce v Zambiji, 80 km severno od Lusake.

Doma je iz naše najbolj misijonske župnije— iz Beltincev v Prekmurju. Končala je srednjo med. šolo, ima večletno prakso v raznih bolnicah, eno leto je preživela tudi v Angliji.

Eden od prvih, ki ji je poslal pozdrave iz domovine, je mariborski škof dr. M. Držecnik: "... Veseli me, da ste srečno dospeli na kraj svojega bodočega misij. delovanja. Zelim Vam, da bi se kmalu privadili na novo okolje in pogumno začeli z delom. Božji blagoslov in Marijino varstvo naj Vas spremlja na vseh Vaših potih!

Lepe pozdrave iz domovine Vam, p. Kokalju in vsem našim misijonarjem in misijonarkam v Zambiji pošilja:

† M. Držecnik, škof.

Barbara je takoj po prihodu v bolnico začela obiskovati tečaj o gobavosti. Misijonskim prijateljem pošila nekaj podatkov o tej bolezni.

GOBAVOST

Gobavost je nalezljiva bolezen, ki jo povzroča bacil leprae. Odkril ga je dr. Hansen 1874. leta. Zbolijo lahko ljudje vseh ras in vseh starosti.

Clovek se lahko okuži na tri načine: — po direktnem dotiku kože (seveda koža mora biti ranjena) — po kapljični infekciji (s kašljanjem bolnik trosi bacile okrog sebe) — in z uporabo predmetov, ki jih rabijo bolniki.

Diagnoza se določa: klinično (z zdravniškim pregledom), bakteriološko (pregled krvi pod mikroskopom) in z biopsijo (izreže se delček površine živca in se pregleda).

Gobavost je bolezen živcev in kože, vendar bacil najrajši napada živcevje. Posebno rad ima hladnejša mesta na telesu, zato ga bolj pogosto najdemo na obrazu, rokah in nogah. Bolezen se hitreje širi v hladni letni dobi.

Imamo TRI VRSTE gobavosti, vse pa povzroča isti bacil. Za kakšno vrsto gobavosti bo bolnik zbolel, je odvisno od odpornosti organizma.

Bolnikov, ki imajo najlažjo obliko gobavosti, sploh ne najdemo v bolnicah. Bolnik ima eno ali dve lisi na koži in prizadet je le en živec ali pa sploh ne. Prizadeta koža je suha, brez pigmenta, neobčutljiva za dotik, temperaturo in bolečino.

Bolnik druge vrste je toliko odporen, da se bolezen ne razširi po vsem telesu. Več delov telesa in več živcev pa je prizadetih. Zdravljenje je dolgotrajno, toda bolnik lahko ozdravi.

Najhujša je tretja oblika — bolezen je razširjena po celem telesu. Bolnik mora biti celo življenje pod zdravniškim nadzorstvom in terapijo.

Mislím, da bo vsakega zanimalo, zakaj je toliko invalidov med gobavci. Nekateri so brez prstov ali delov rok in nog. To ni zaradi same bolezni, ampak je le posledica bolezni. Kot sem že prej omenila, so prizadeti živci in koža. Koža je suha, ker žleze lojnice in znojnice ne delujejo. Zaradi prizadetega živca bolnik ne občuti bolečin.

Ker je koža suha, začne pokati, toda bolnik se za to ne zmeni, ker ga ne boli. Suha koža se hitreje rani, v rane se naselijo druge bakterije, ki razkrajajo tkivo, rana se veča in bolnik lahko izgubi ud.

Zelo važno je torej, da vsak prizadet ud negujemo, mažemo, da nikoli ni suh. Vsako malo ranico začnemo takoj skrbno negovati.

Danes sem opisala bolezen gobavosti. Drugič pa vam kaj povem o bolnikih in delu v bolnici.

Barica Rous

IZ NOVICIJATA DJ. V LUSAKI

(Na vseh slikah zgoraj so novinci DJ. Vse podpirajo slovenske župnije v Avstriji.)

Posebno priznanje in zahvalo smo dolžni izreči trinajstim slovenskim župnijam v Avstriji. Vsaka si je prisvojila enega od novincev DJ. v Lusaki in ga velikodušno podpira do dne, ko položi svoje prve (večne) redovniške zaobljube. Novinci prihajajo iz Tanzanije, Rodezije, Etiopije, Ghane, Camerouna, Ugande, Nigerije in Zambije, ker imamo v Lusaki novicijat za afriške jezuite iz angleško govorečih dežel. Francosko govoreči imajo novicijat v Ruandi, ob meji s Kongom.

Zelo smo veseli sodelovanja naših župnij pri vzgoji domačega klera, saj smatramo, da je to najvažnejši misijonski apostolat.

Novince podpirajo sledeče župnije: Bilčovs, Bistrica, Brnca, Gozdanje, Galicija, Loga Ves, Sv. Jakob, Sv. Lenart, Zitara Ves, Zvabek, razen teh pa še tri druge, ki so se prijavile v zadnjem času.

Sedem župnij je že doživelo srečen dogodek ko so njihovi varovanci položili zaobljube. Takoj nato so prevzeli skrb za druge novince.

IZ PISEM NOVICEV SVOJIM DOBROTNIKOM

V župnijo Brnca pošilja Mozes Joseph Gondo (drugi od leve na slikah zgoraj) sledeče pismo:

"Dragi dobrotniki,

v začetku svojega pisma bi vam rad izrazil svojo globoko hvaležnost za pomoč, ki mi jo nudite. Afrika je — v verskem pogledu — še vedno zelo mlada. Tudi z vašo pomočjo bo vedno bolj rasla in Cerkev bo pognala globlje korenine v njeni zemlji. Nisem vam hvaležen le za materialno pomoč, ampak tudi za vaše molitve za Afriko in za naš novicijat. Ni lahko navdušiti mlade ljudi, naj postanejo duhovniki. Upajmo

da bodo vaše in naše molitve nagnile našega Gospoda, da bo poslal delavcev v svoj vinograd.

Misijonarji, ki pripadajo vašemu narodu, storijo mnogo dobrega za nas. O tem ste gotovo informirani.

Jaz sem iz Rodezije, kot vam je p. Kokalj že sporočil. Pred seboj imam še pet mesecev novicijata. Upam, da bom ob pomoči vaših molitev izrekel svoje zaobljube 15. aprila prihodnje leto.

V moč vaših molitev zaupa
vaš Mozes Joseph.

★ ★ ★

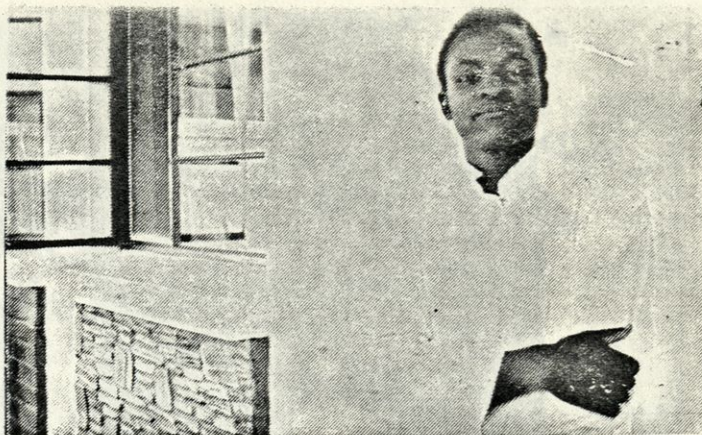
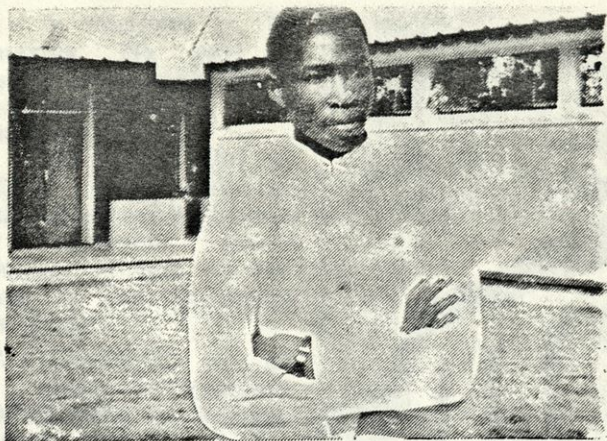
Župnija Gozdanje ima kot svojega varovanca Tanzanijca, ki se v novicijatu zelo udeležuje pri socialnem delu v lusaškem predmestju.

Takole piše svojim dobrotnikom:

"Moje ime je Leo Amani Tobias Massawe. Rojen sem bil 1949. leta ob gori Kilimanjaro. Prepričan sem, da vam je gora znana, saj je najvišja gora v Afriki. Vsa moja družina je katoliška. Starši so postali kristjani, ko so bili še otroci. Zato boste razumeli, da sem tudi jaz od otroških let bil nagnjen k verskemu življenju. Po božji milosti sem stopil v semenišče. Med študijem in molitvijo me je navdala želja, naj ne postanem le duhovnik, ampak redovnik, da bi tako popolneje dal samega sebe Bogu.

Marsikaj sem slišal o očetih Sv. Duha in kapucinih. Videl pa sem tudi geslo AMDG (Na večjo čast Božjo). To je geslo jezuitov. Premišljeval sem: Za koga naj človek živi na zemlji, če ne za Boga? Na srečo je v naši škofiji en jezuit. Ko sem ga obiskal, me je informiral o Družbi Jezusovi. Rekel mi je, naj se ne bojim in naj molim.

Življenje v novicijatu ni ravno lahko, toda človek, ki zaupa v Boga, lahko vzdrži. Po nekaj mesecih novicijata je umrl moj oče. To je bila

velika preizkušnja. Rekel pa sem si: Bog daje, Bog vzema.

Moja borba še ni končana. Tudi po redovniških zaobljubah ne bo. Mogoče bo še težje. Zaupam v Boga.

Danes sem prejel veselo vest. P. Kokalj mi je sporočil, da se z ljubeznijo obračate na nas in nam pomagata, da lahko živimo v novicijatu. To mi daje izredno zadovoljstvo. Daje mi poguma, da bom vztrajal. Kaj naj storim za vas? Za vas, ki ste tako dobrohotni dobrotniki! Molim za vas, naj vam Gospod stokratno povrne.

Naj bo Kristusov mir z vami vsemi!

Vaš Leo Amani.

NA NOvem MISIJONU

P. Rudež se je prve dni novembra vrnil z večmesečnega dopusta v domovini. Zdaj je nameščen v prostranem podeželskem področju, ki se razprostira severno od župnije Matero v Lusaki.

P. Rudež nas obvešča o svojem novem delu: "Lepo sem se vživel v svoje novo delo, kakor da ne bi bil na počitnicah, čeprav je moje delovanje zdaj precej različno od dela, ki sem ga imel prej.

Spet sem postal "bushman," tj. misijonar na podeželju. Tokrat je moje področje samo nadaljevanje župnije p. Kokalja. Moj misijon obsega petdeset kilometrov ob cesti, ki veže Lusako s severom. Poseben problem so jeziki. V šoli se uče jezik tonga, v vaseh večinoma govore jezik lenje in nyanja ali bamba. In to so res različni jeziki.

V kraju Moomba imam lepo cerkvico z dvema sobicama.

Najprej sem šel obiskat šole. Kolikor vem, jih je 19. Mimogrede sem vzel na svoj kamion kakšnih 20 otrok in imel prvo mašo za kakšnih 150 otrok. Bilo je to v eni od naših katoliških šol.

Pri drugi šoli so me hladno sprejeli. Kmalu sem spoznal, zakaj. Eden od učiteljev je adventistični pastor. Pri tretji šoli so me sprejeli z odkritim veseljem. Vprašal sem, če je kaj katoliških otrok. Takoj bom zvedel, pravi ravnatelj.

Začvižga in vsakdo gre v svoj razred. V nekaj minutah so bili vsi katoliški otroci zbrani v enem razredu: 26 šolarjev. Kar lepo število za kraj, za katerega so mi rekli da nima katoličanov.

V četrti šoli mi pravi ravnatelj, da je sam pripravil 25 otrok za krst in da se jezi, ker ni nobenega misijonarja na ogled. Ravnatelj je povabil otroke, naj me kaj vprašajo. Kakšna so bila vprašanja? Najprej: Zakaj je toliko sekt in potem: Katera sekta je prava? Končno: Kdaj bomo krščeni? No, sem jim razložil, na to se pa moramo temeljito pripraviti.

Ob cesti, le 15 km od župnije Matero, bi rad zgradil cerkvico. Molite, da bi bilo kaj iz tega. Zdaj pripravljam zasilno poslopje, da bomo imeli v deževni dobi, ki smo jo pravkar začeli, vsaj streho nad glavo.

Vaš P. Rudež.

Br. Rovtar Jože je vedno na poti. Na sliki ga vidimo v pogovoru z dvema delavcema, ki gradijo novo kat. šolo.

v misijonu p. Tomažina. Na prvi je pater pred cerkvijo, ki jo je zgradil na hribu nad vasjo.

Na drugi sliki vidimo hišo redovnic, ki vodijo veliko bolnico v misijonu. Razen bolnice je tam še kat. šola in kat. gimnazija za fante.

P. CINDORI je bil mesec dni v bolnici zaradi rane na želodcu. Redno smo ga obiskovali, posebno zvest je bil naš dobri br. Jože.

Sr. ZORA se več kot mesec dni zadržuje v misijonu p. Tomažina in skupaj s sr. Imeldo, Zambijko, organizira žene in dekleta v oddaljenih vaseh.

ZAMBIJA je dobila novega škofa — Zambijca. Državni predsednik dr. Kaunda mu je poslal svoje čestitke: "To je velik dan ne le za člane Katoliške Cerkve, ampak za vse kristjane, ki živijo v Zambiji."

Predsednik omenja, da ni tako važen visok položaj, "ampak kar boste lahko storili za Gospoda, našega Boga Stvarnika, za njegovo ljudstvo v Vaši provinci in za vse Kristusovo kraljestvo. Pridružujem se v molitvi za uspeh Vaše odgovorne dejavnosti."

Od osmih zambijskih škofov so zdaj že štirje domačini. Oba nadškofa sta Zambijca.

ZANIMIVI PODATKI

Na eni od visokih šol v Lusaki so med šolskim poukom izvedli anketo, na katero so odgovorili vsi študentje.

Od 340 študentov jih je 95% izjavilo, da so kristjani. Precej jih je, ki niso krščeni, toda smatrajo se za kristjane.

52% jih hodi vsaj mesečno k bogoslužju, vsak teden pa 69 študentov.

V anketi so morali odgovoriti tudi na nekaj preprostih vprašanj o temeljnih krščanskih

resnicah. Slabo so se odrezali. Nekateri so od krščanskih praznikov poznali le Božič.

Večina veruje v čarovništvo. Med tistimi, ki so imeli krščanski verski pouk v osnovni šoli in v gimnaziji, jih še vedno 56% veruje v čarovništvo.

96% zagovarja "family planning", načrtovanje družin. Le malo pa jih je, ki branijo množično.

V Zambiji mora vsak fant plačati doto nevestinim staršem. Če tega ne stori, ga celo mi ne poročimo, ker smatramo, da zakon ne bo obstal. Večina študentov soglaša s plačanjem dote (povprečno 100 dolarjev).